

Územné plánovanie potrebuje kvalitnú údajovú platformu

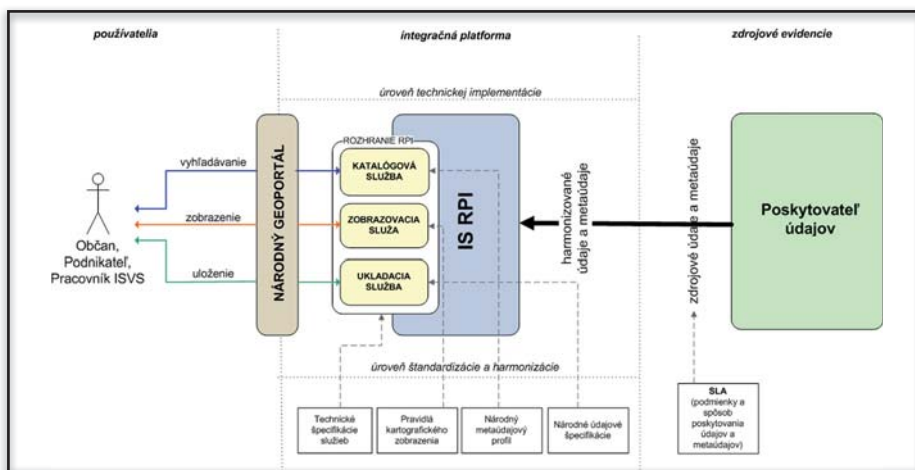
Územný plán obce, ako komplexné dielo so svojou priestorovou zložkou, predstavuje detailnú analýzu riešeného územia. Vzhľadom na rozsah priestorových údajov, vstupujúcich ako zdroj pre následnú analýzu a spracovanie, sú na tvorcu územného plánu kladené vysoké nároky pri zbere, spracovaní a vyhodnocovaní dostupných údajov.

Absentujúca jednotná metodika spracovania mapovej časti územných plánov obce, vytvára priestor pre rôznu interpretáciu javov v krajine. Sumarizáciu týchto materiálov a ich následnom spracovaní dochádza k nepresnostiam v interpretácii jednotlivých zložiek prostredia. Tento trend by mala odstrániť pripravovaná metodika digitálneho spracovania územného plánu obce.

Legislatívna podpora

Zákon č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie predstavuje legislatívnu podporu pri uplatňovaní požiadaviek na dostupnosť priestorových údajov. V rámci Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy sú vymedzené štyri základné registre štátu:

Obr. 1 Návrh prístupu k údajom prostredníctvom národného geoportálu

Nová metodika

Pre praktickú implementáciu pripravovanej metodiky územného plánu obce do praxe sa zvyšujú nároky na dostupnosť priestorových údajov. Mapová časť územného plánu obce je tvorená syntézou zdrojových údajov a predpokladá ich dostupnosť v požadovanej presnosti. Odvolávajú sa na zákon č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie (zákon o NIPI - <http://inspire.gov.sk/transpozicia/zakon-o-nipi>) a v nadväznosti na Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy, sa vytvára priestor pre vytvorenie ideálneho prostredia pre využitie dostupných priestorových údajov pri tvorbe územného plánu obce podľa pripravovanej metodiky (<http://www.urbion.sk/nova-metodika-spracovania-uzemneho-planu-obce-vyjadrite-svoj-nazor/>).

- Register fyzických osôb – fyzické osoby,
- Register právnických osôb a podnikateľov – právnické osoby a podnikatelia,
- Register priestorových informácií – priestorové informácie,
- Register adries – adresy.

Vo vzťahu k územnému plánovaniu predstavuje Register priestorových informácií údajovú základňu nevyhnutnú pre analýzu javov v krajine. Z praktického hľadiska a za predpokladu existencie údajov vo forme definovanej zákonom č. 3/2010 Z. z., v § 6, odpadá nutnosť práčného obstarávania zdrojových priestorových údajov. Takto sprístupnené priestorové údaje by mali byť prostredníctvom národného geoportálu (pozri § 8 zákona č. 3/2010 Z. z.) dostupné na ďalšie použitie. Pre prax to znamená jednotnosť v použitých podkladových údajoch, ktorých využívanie tvorí nevyhnutný predpoklad tvorby územného plánu.

Tvorca územného plánu sa tak dostane k aktuálnej údajovej báze poskytovanej povinnou osobou v zmysle zákona č.3/2010 Z. z., § 3. Navrhovaná architektúra prístupu používateľa, v tomto prípade tvorcu územného plánu, umožňuje nasledovný sled úkonov prostredníctvom národného geoportálu (obr. 1). Národný geoportál umožní užívateľom vyhľadať potrebné priestorové údaje prostredníctvom metaúdajov (údajov opisujúcich konkrétny priestorový údaj), následnú možnosť zobrazenia prostredníctvom mapového okna a na základe oprávnení používateľa aj samotné použitie dostupných priestorových údajov.

Geoportál

Pre možnosť overenia funkcionality národného geoportálu uviedla Slovenská agentúra životného prostredia do testovacej prevádzky geoportál, ktorý má slúžiť na podporu implementácie zákona č. 3/2010 Z. z. o NIPI. Geoportál je dostupný na internetovej adrese <http://geoportal.sazp.sk>.

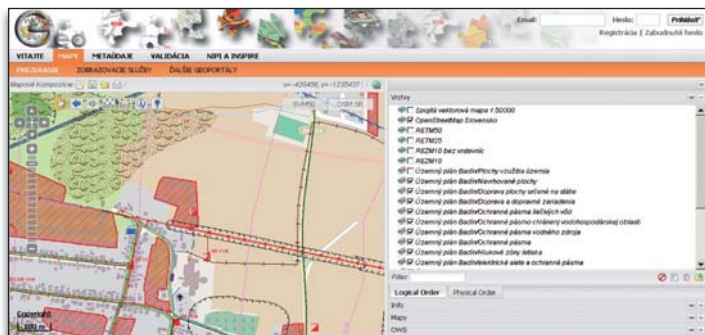
Geoportál umožní povinným osobám a ďalším užívateľom:

- prístupovať k priestorovým údajom prostredníctvom sieťových služieb,
- registrovať sa na portáli,
- vytvárať metaúdaje o údajoch, službách, mapách (mapových kompozíciách),
- vyhľadávať metaúdaje a následne ich ukladať do rôznych formátov,
- vytvárať mapové kompozície,
- validovať metaúdaje údajov a služieb,
- metaúdaje a mapové kompozície ukladať vo vlastnom profile a takto ich zdieľať s inými užívateľmi.

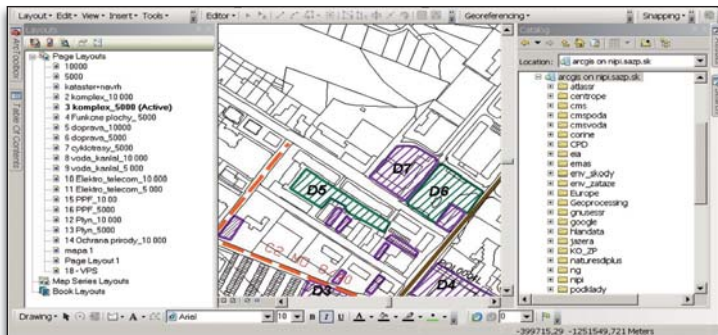
Priestorové údaje sprístupnené prostredníctvom geoportálu predstavujú ukážku množiny údajov, ktoré by mali byť dostupné prostredníctvom národného geoportálu. Základná množina údajov je definovaná v prílohe I. až III. zákona č. 3/2010 o NIPI (obr. 2). Zaujímavú množinu priestorových údajov tvoria údaje obsiahnuté v sekcii „Ďalšie mapové kompozície“, v ktorej, okrem iného, sú obsiahnuté diela z historického mapovania.

Vzhľadom na uvedené fakty predstavuje vybudovanie funkčnej architektúry zdieľania priestorových údajov základný prvok k tvorbe a aktualizácii územného plánu obce. Priestorové údaje takto sprístupnené budú mať jednoznačný pôvod a ich aktuálnosť bude zabezpečovať priamo tvorca údajov.

Ing. Ján Tóvik, Slovenská agentúra životného prostredia
jan.tobik@sazp.sk

Obr. 2 Mapové okno (Geoportál), <http://geoportal.sazp.sk/>

Obr. 3 Spracovanie územného plánu v GIS prostredí